נייר עמדה שיתופי

תחום הדעת: תנ"ך ממלכתי

מהו נייר עמדה שיתופי?

במשימה זו התלמידים עובדים בזוגות וכותבים יחד נייר עמדה העוסק בנושא, בסוגיה או בדילמה שבחרו מתוך האשכול הנלמד.
אם מספר התלמידים בכיתה אינו זוגי, אחד הצוותים ימנה שלושה תלמידים.

שלבי ביצוע המשימה

המשימה מורכבת מארבעה שלבים:
שלב 1 – היכרות עם המשימה: התלמידים בוחנים את המשימה, מבינים מה נדרש בה, מה הם הקריטריונים שעל פיהם יוערך התוצר הסופי, וצופים בתוצר לדוגמה.
שלב 2 – תכנון: זהו שלב הכנה שאינו מוגש למורה לצורך קבלת משוב והערכה, אלא שלב שנועד לעזור לתלמידים להתארגן לקראת העבודה בהמשך.
התלמידים בוחרים יחד נושא/סוגיה/דילמה וכותבים כותרת לנייר העמדה. כל תלמיד בנפרד בוחר את העמדה (בעד/נגד) או הפרשנות שיציג. לאחר מכן הם מנסחים ראשי פרקים, בוחרים מושגים רלוונטיים מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר, מאתרים מקורות ומעריכים את מידת הרלוונטיות והמהימנות שלהם.

שלב 3 – טיוטה: התלמידים כותבים את טיוטת נייר העמדה. ביצוע שלב 2, התכנון, יעניק להם בסיס מסודר לכתיבת הטיוטה.
בטיוטה נכללים כותרת נייר העמדה, תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, בחירה העמדה/הפרשנות של כל אחד מחברי הצוות והצגתן, והצגת הפשרה המוסכמת. כל זה בשילוב מושגים ומקורות כנדרש.
בסיום שלב זה התלמידים מגישים למורה את הטיוטה לקבלת משוב והערכה מעצבת.
שלב 4 (ובו שני חלקים)

הגשה סופית: משפרים את המשימה ועורכים שינויים נדרשים בהתאם למשוב המורה בשלב 3, ומגישים את התוצר הסופי למורה לקבלת משוב והערכה מסכמת.

משוב אישי: כל תלמיד בנפרד מסכם את התהליך בשיחה עם בוט ייעודי.

התוצר

בתוצר הסופי, "נייר עמדה שיתופי", נכללים רכיבים שיתופיים, שחברי הצוות כותבים יחד, ורכיבים אישיים, שכל תלמיד כותב בנפרד,

בנייר עמדה השיתופי נכללים:

1. **כותרת נייר העמדה –** חברי הצוות יכתבו כותרת לנייר העמדה בהלימה לנושא/לסוגיה/לדילמה ולאשכול הנבחר.
2. **תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה (שיתופי)** - חברי הצוות יציגו את הנושא שבחרו, לאחר קבלת אישור המורה, ואת הרקע הדרוש להבנת העמדות או הפרשנויות שיוצגו בהמשך.
3. **הצגת העמדות או הפרשנויות השונות (כמספר חברי הצוות) (אישי)** - כל תלמיד יבחר ויציג בנפרד עמדה (בעד או נגד) או פרשנות מנומקת, ויבסס את העמדה/הפרשנות באמצעות שני נימוקים. כך ייבחן הנושא מכמה נקודות מבט, בהתאם למספר חברי הצוות.
4. **הפשרה המוסכמת (שיתופי)** - חברי הצוות יגבשו יחד פשרה המשלבת בין נקודות המבט השונות ומבטאת הן את נקודות ההסכמה והן את המחלוקות שעלו במהלך העבודה.
5. **מושגים (אישי + שיתופי)** - התלמידים יציינו מושגים רלוונטיים מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר, ישלבו אותם בתוכן המשימה **וידגישו(Bold)** כל מושג בטקסט.
6. **מקורות (אישי + שיתופי)** - התלמידים יצרפו את המקורות שעליהם התבססו, מלבד ספר הלימוד, וישלבו אותם בטקסט לכל אורך המשימה באמצעות מראי מקום.
7. **משוב אישי (אישי) –** כל תלמיד בנפרד ינהל שיחה עם בוט ייעודי. במהלך השיחה הוא יתבקש לבטא את הידע שרכש, להתבונן בתהליך הלמידה שעבר ולהציג את התובנות שגיבש במהלך המשימה.

על מושגים ומקורות

המושגים והמקורות במשימה נחלקים לשני סוגים: **אישיים ושיתופיים**. מושג או מקור **שיתופי** יכול לשמש את כל חברי הצוות ברכיבים השיתופיים של המשימה, ואילו מושג או מקור **אישי** משמש כל אחד מחברי הצוות בנפרד ברכיבים האישיים.

דגשים לגבי מושגים

- על חברי הצוות לציין **ולהדגיש*** מושגים שיתופיים שונים כמספר חברי הצוות.
- על כל תלמיד לציין **ולהדגיש*** שני מושגים אישיים שונים.
כמו כן עליהם לציין ולהדגיש מושג/ערך שעזר לגיבוש הפרשנות/העמדה/התובנה האישית ולהסביר כיצד תרם לגיבוש הפרשנות/העמדה התובנה האישית.

*על התלמיד **להדגישBold**)) את המושג בטקסט כדי להקל את זיהוי השימוש במושג על פי הנדרש במחוון.

דגשים בנוגע למקורות

- על חברי הצוות להציג מקורות שיתופיים **שונים**, מהימנים ורלוונטיים**, כמספר חברי הצוות**, נוסף על ספר הלימוד.

- כל תלמיד בנפרד יציג **שני** מקורות אישיים **שונים**, מהימנים ורלוונטיים, נוסף על ספר הלימוד. על המקורות האישיים להיות **שונים מהמקורות השיתופיים**.

  - על התלמידים למלא את הפרטים הנדרשים ברכיב ניהול המקורות בעבור כל מקור המופיע ברשימת המקורות, אישי או שיתופי, ולהסביר מדוע המקור מהימן ורלוונטי למשימה.
  - על התלמידים לציין את מראה המקום בטקסט במיקום שבו נעשה שימוש במקור. לנוחות המורה המערכת תסמן באופן אוטומטי מקורות שלא נעשה בהם שימוש.
  - לאחר הגשת השלב, ידרג המורה את מידת הרלוונטיות והמהימנות של כל מקור: רמה גבוהה, בינונית או נמוכה.
  - בשלב הבא, לאחר קבלת המשוב וההערכה, יוכלו התלמידים לעדכן את רשימת המקורות ו/או את המידע עליהם וכך לשפר את דירוגם.
  - על המורה להנחות את התלמידים להימנע משימוש במקורות שרמת הרלוונטיות והמהימנות שלהם דורגה כנמוכה.

.

דגשים של תחום הדעת

המשימה תהיה על רעיון גדול/נושא/סוגיה/דילמה מחומר הלימוד בהתאם לאשכול הנבחר שיהיה בסיס לתוכן המשימה.
המשימה צריכה לכלול התייחסות **לשלושה** פרקים שונים לפחות מתוך תכנית הלימודים המלאה בתנ"ך בנושא שבאשכול.
במשימה יש לכלול הפניות מקראיות מדויקות (ספר, פרק ופסוק) או לחילופין ציטוטים מדויקים מן הכתובים.
ציינו ערכים/תפיסות/מושגים רלוונטיים מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר ובהלימה לרעיון גדול/נושא/סוגיה/דילמה.
מקורות המידע/טקסטים, חייבים להיות מתוך הפרשנות המסורתית, מאמרי דעה, פרשנות ביקורתית ומקורות חוץ מקראיים, שנכתבו על ידי חוקרי מקרא ואנשי רוח שעוסקים במקרא .
מקורות המידע/ הטקסטים צריכים להיות בהלימה לרעיון גדול/נושא/סוגיה/דילמה.
ערכים /תפיסות/מושגים ומקורות מידע ניתן לראות בנתיב הגמיש באתר תנ"ך ממלכתי.
כל נימוק בעמדה האישית יתייחס לפרק שונה.

חושבים עם בינה מלאכותית

במהלך ביצוע המשימה התלמידים **נדרשים** להשתמש בבוט מלווה הלמידה המוטמע במערכת. חשוב להנחות אותם להשתמש בו במהלך המשימה באופן מושכל, ביקורתי ואחראי, ולהדגיש כי האחריות לאיכות המשימה היא בידיהם.

השימוש בבינה מלאכותית במשימה יתבצע בהתאם לעקרונות האלה:

- **שואלים את הבוט:** התלמידים יכולים להיעזר בבוט כדי להבין את הנושא, לערוך סיעור מוחות, לארגן רעיונות או לאתר מקורות. להדרכה על ניסוח נכון ויעיל של פרומפטים אפשר לצפות ב-[סרטון המצורף].
- **בודקים את המידע:** על התלמידים לבחון באופן ביקורתי את המידע והמקורות המתקבלים מהבוט, **לאמת את המידע** באמצעות מקורות מהימנים **ולבדוק את הרלוונטיות והמהימנות** של המקורות שהבוט מציע.
- **כותבים במילים שלהם:** על התלמידים לעבד את המידע שאספו ולנסח את המשימה בלשונם. התוצר צריך לשקף את הידע, ההבנה והחשיבה שלהם, ובכלל זה שילוב **והדגשה** של המושגים הנדרשים.
- **מציינים מקורות:** על התלמידים להוסיף מראי מקום לכל המקורות שעליהם התבססו – בין שאיתרו אותם בעצמם ובין שהציעה אותם הבינה המלאכותית והם אימתו אותם. את מראי המקום יש לשלב במקומות המתאימים לאורך המשימה.

חשוב: תוכן שיצרה בינה מלאכותית אינו יכול לשמש מקור במשימה. כלי הבינה המלאכותית יכול לסייע באיתור מקורות, אך התלמידים נדרשים לבדוק אותם ולהסתמך רק על מקורות רלוונטיים ומהימנים.

מיומנויות מרכזיות שהתלמידים ירכשו בעת ביצוע המשימה הן:

- אוריינות לשונית
- אוריינות מידע והערכה
- חשיבה ביקורתית
- מודעות חברתית - עבודת צוות

רעיונות לנושאים למשימה:

כל מפמ"ר ימלא כאן רשימה (אם ירצה - אם לא יש למחוק סעיף זה).